

jak
**MOŻESZ
ZMIENIAĆ
KRAKÓW**

czyli ABC Budżetu
Obywatelskiego

**ZMIENIAMY
KRAKÓW #BOwarto**

ABC Budżetu Obywatelskiego

WYDAWCA

Urząd Miasta Krakowa
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

Alina Bratko-Setkowicz, Marta Bzura, Piotr Duś,
Katarzyna Stefanik

REDAKCJA I KOREKTA

Aleksandra Pieńkosz

ILUSTRACJE

Małgorzata Spasiewicz-Bulas | Słucham i Rysuję

PROJEKT GRAFICZNY SERII I SKŁAD

Aleksandra Pieńkosz

ISBN 978-83-66039-74-2

Kraków 2021

Wstęp

Przed Wami nietypowy przewodnik: przewodnik po możliwościach, jakie drzeją w mieszkańcach i mieście, oraz rozwiązaniach, jakie przynioszą narzędzia partycypacji.

Czym jest BUDŻET OBYWATELSKI?

Jednym z narzędzi uczestniczenia w budżecie miasta jest **Budżet Obywatelski miasta Krakowa**. W skrócie jest to proces, dzięki któremu mieszkańcy Krakowa (przy pomocy innych mieszkańców – urzędników) mają możliwość bezpośredniego oddziaływania na miasto czy na swoją najbliższą okolicę.

Wierzmy, że Mieszkańcy najlepiej znają swoje potrzeby, a w lokalnych grupach i społecznościach, poprzez inspirujące rozmowy i uważne słuchanie, tworzą się **pomysły** oparte na wspólnie wyciągniętych wnioskach.

Ścieżka Budżetu Obywatelskiego wcale nie jest długa i kręta! Może trochę ukryta, jak to w Krakowie bywa, ale to postaramy się w tej książeczce zmienić :) Aby wziąć udział, wystarczy w kilku prostych krokach złożyć projekt lub/i zgłosić na projekty zaproponowane przez innych.

na s. 6–10 opisaliśmy CZTERY KROKI do złożenia projektu!

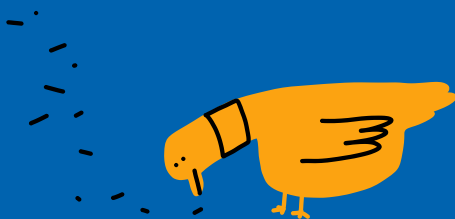

WARTO WIEDZIEĆ:

Budżet Obywatelski na poziomie ogólnomiejskim i dzielnicowym realizowany jest według określonego harmonogramu. Szczegółowe daty harmonogramu można poznać w pierwszym kwartale danego roku.

Spis treści

Wstęp	3
Przygotowanie pomysłu	5
Zgłoszenie pomysłu w 4 krokach	6
Krok 1 – podstawowe dane	7
Krok 2 – opis	8
Krok 3 – harmonogram i kosztorys	9
Krok 4 – zgłoszenie zadania	10
Gdzie szukać pomocy?	11
Wniosek złożony. Co dalej?	12
Weryfikacja formalna	12
Weryfikacja merytoryczno-prawna	13
Wyniki	15
Promocja	16
Głosowanie	17
Wyniki i realizacja projektów	18

Przygotowanie pomysłu

BO warto rozmawiać!

Najważniejsze są wspólne rozmowy. Przed przystąpieniem do składania swojego pomysłu warto porozmawiać z sąsiadami lub osobami z Twojego otoczenia. Może jest obok jakiś nieużywany teren zielony? Sprawdź, czy jest to własność gminy, a potem **POROZMAWIAJ** – czy chcecie z sąsiadami, aby był tam plac zabaw? Wolicie wybieg dla psów? A może zawsze marzyliście o wspólnym ogródku warzywnym?

Zastanawiasz się, jak dotrzeć do osób, które mają podobne lub takie same potrzeby, a może wzbogacą Twój pomysł?

- Poszukaj w mediach społecznościowych **grup osiedlowych** czy tych związanych z Twoją ulicą lub blokiem.
- Porozmawiaj z osobami, które możesz **spotkać** na warsztatach, albo gdy czekasz na Twoich bliskich w okolicznej szkole, przedszkolu, bibliotece czy domu kultury.

PAMIĘTAJ:

Rozmowa to także uważne słuchanie i poznanie potrzeb innych osób. Swoje potrzeby już przecież znasz. (Prawda?:))

Zgłoszenie pomysłu w 4 krokach

Gdy za Tobą pierwsza i najważniejsza kwestia – przygotowanie pomysłu, nadchodzi czas formalnego złożenia projektu.

Podzieliliśmy ten łatwy proces na cztery kroki – każdy z nich zbliży Cię do udanego złożenia wniosku!

**Krok 1 –
podstawowe dane**

Krok 2 – opis

**Krok 3 – harmonogram
i kosztorys**

**Krok 4 – zgłoszenie
zadania**

Przygotuj te dane –
będziesz je wpisywać
w formularzu online.

Krok 1 – podstawowe dane

Charakter propozycji

Wybierz charakter zgłaszanej propozycji projektu (zadania). Twój projekt może mieć charakter ogólnomiejski lub dzielnicowy.

Zadania ogólnomiejskie to takie, których zasięg oddziaływania wykracza poza obszar jednej dzielnicy.

Zadania dzielnicowe to takie, które realizowane są na terenie jednej dzielnicy.

Kategoria

Tytuł

Krótki opis

Miejsce realizacji

Kategorię wybierzesz z listy, a tytuł, opis i miejsce wpisujesz sam/a. Te elementy razem stworzą wizytówkę Twojego projektu i powinny zarówno zainteresować osoby, które będą chciały głosować, jak i oddawać istotę projektu.

PAMIĘTAJ:

Nie na każdym wolnym terenie można zrealizować projekty Budżetu Obywatelskiego. Projekty mogą być realizowane wyłącznie na gruntach należących do Gminy Miejskiej Kraków. To, czy dana działka należy do Gminy można sprawdzić pod adresem Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej www.msip.krakow.pl na specjalnej mapie dotyczącej Budżetu Obywatelskiego.

Krok 2 – opis

WYOBRAŹ
sobie
ZMIANĘ.

W tym kroku **opisz szczegółowo** swój pomysł oraz wskaż, dlaczego będzie on **przydatny** i jakie **korzyści** przyniesie dla Twojej lokalnej społeczności lub całego miasta. Im dokładniejszy opis, tym sprawniej przebiegnie jego ocena.

- W tym kroku możesz załączyć mapki, zdjęcia i inne materiały dotyczące składanego projektu!

Jeśli twoje wnioskowane działanie ma charakter:

- **inwestycyjny („twardy”)** – opisz szczegółowy taki jak: z jakiego materiału ma być wykonana ławka? Jakie zabawki znajdują się na placu zabaw? Ile i jakich książek ma być kupionych do biblioteki? Itp.;
- a jeśli charakter **nieinwestycyjny („miękki”)** – wskaż na przykład: na czym mają polegać szkolenia? Ilu będzie beneficjentów? Jakie są zasady naboru?

PAMIĘTAJ:

W tym punkcie należy wykazać **ogólnodostępność** projektu. Jeśli jednostka oceniająca będzie miała wątpliwości co do jego ogólnodostępności, zostaniesz poinformowany/a o konieczności doprecyzowania.

Ogólnodostępność projektu oznacza, że projekt ma służyć nie tylko Tobie, ale i innym mieszkańcom.

WARTO WIEDZIEĆ:

Każde zadanie realizowane będzie przez Urząd Miasta Krakowa lub miejskie jednostki organizacyjne w oparciu o prawo zamówień publicznych, ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie lub inne przepisy prawa. Bycie wnioskodawcą nie jest jednoznaczne z byciem realizatorem zadania, nie wolno również w zadaniu wpisywać nazwy realizatora (np. firmy, organizacji, fundacji, artysty). Wszystkie takie wpisy będą korygowane na etapie oceny merytoryczno-prawnej.

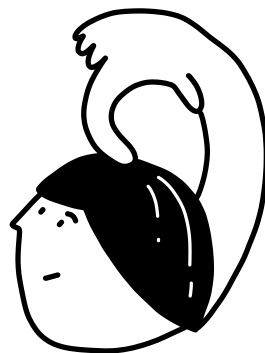
Krok 3 – harmonogram i kosztorys

Pole kosztorysu nie jest obowiązkowe, jednak warto wstępnie oszacować koszty zadania, aby wiedzieć, czy projekt jest możliwy do realizacji w zaplanowanym kształcie. Ostatecznie wycena zawsze dokonywana jest przez jednostkę oceniającą wniosek.

Więcej informacji na temat limitów oraz orientacyjny cennik Budżetu Obywatelskiego dostępne są pod adresem www.budzet.krakow.pl. Z cennika dowiesz się, jakie są przykładowe koszty różnego rodzaju działań, np. budowy małej architektury, nasadzeń zieleni czy wykonania remontów z zakresu infrastruktury.

W tym kroku należy również opisać, jak po kolei wyobrażasz sobie realizację swojego pomysłu, przykładowo:

- kiedy planuje się jego **rozpoczęcie** (np. rozpoczęcie naboru uczestników, start promocji, przygotowanie projektu inwestycji, itp.);
- kiedy ma nastąpić właściwa **realizacja** (np. budowa chodnika, wykonanie koncertu, na jaki okres planowane są szkolenia, itp.);
- kiedy nastąpi jego **zakończenie** (np. oddanie projektu do użytku, ostatnie z cyklu zajęcia itp.).

PAMIĘTAJ:

Wszystkie zadania będą realizowane dopiero w kolejnym roku kalendarzowym (budżetowym).

Krok 4 – zgłoszenie zadania

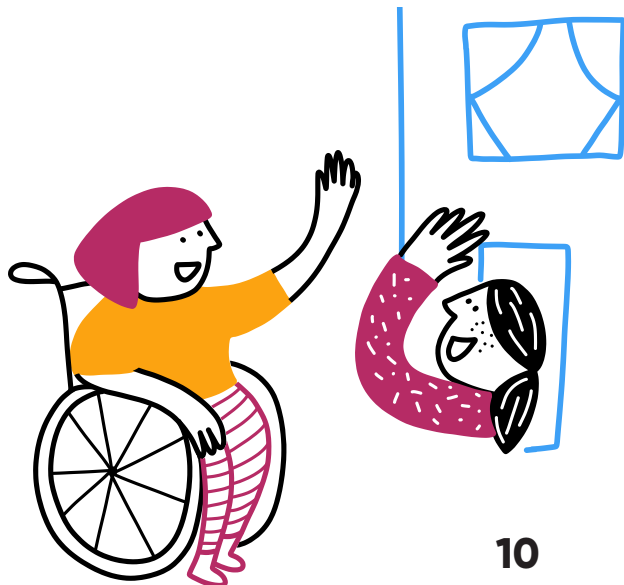
To już ostatni krok! W tym miejscu możesz zdecydować się na wystanie projektu do weryfikacji, lub jeśli chcesz jeszcze poprawić swój projekt, możesz zapisać jego wersję roboczą.

Nie zapomnij, że aby projekt mógł być uznany za kompletny, obowiązkowe jest dostarczenie **listy poparcia**. Lista poparcia musi zostać podpisana przez mieszkańców Krakowa (w przypadku projektów ogólnomiejskich) lub mieszkańców dzielnicy, której projekt dotyczy (w przypadku projektów dzielnicowych).

Lista poparcia powinna być dostarczona do Urzędu Miasta Krakowa w określonym w Regulaminie terminie od dnia złożenia projektu.

Dokładne zasady (np. wymagana liczba podpisów) podawane są w I kwartale każdego roku.

Udało się!

Gdzie szukać pomocy?

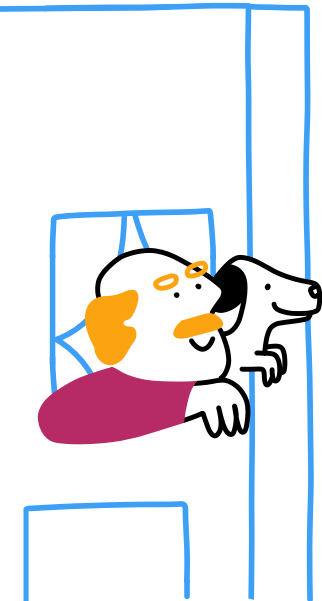
Zawsze możesz do nas zadzwonić – chętnie pomożemy!

Aby mieć pewność, że wniosek zostanie sprawnie oceniony i nie będzie potrzeby jego uzupełnień, już na etapie jego przygotowania warto skonsultować się z pracownikami merytorycznych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Krakowa lub miejskich jednostek organizacyjnych. Można to zrobić podczas dyżurów konsultacyjnych telefonicznie lub mailowo.

Infolinia Budżetu Obywatelskiego:
12 616 11 11

Pod tym numerem telefonu (a także innymi – podanymi na stronie www.budzet.krakow.pl) uzyskasz informacje w zakresie interesującej cię dziedziny, m.in.:

- czy możliwa jest realizacja projektu według Twojego zamysłu;
- jakie są ewentualne możliwości modyfikacji projektu;
- jak zaplanować harmonogram realizacji zadania;
- jakie sumy wziąć pod uwagę, szacując kosztorys.

Wniosek złożony. Co dalej?

Hurra! Złożyłeś/aś wniosek!
Zastanawiasz się: co teraz?

Każdy wniosek przechodzi dwa etapy weryfikacji:

Weryfikacja formalna

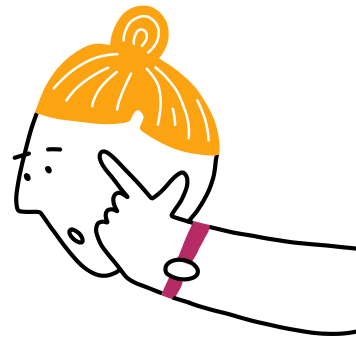
Na tym etapie sprawdzane jest, czy wszystkie pola formularza zostały wypełnione. Jeśli zauważy się jakies braki (np. ktoś nie podał swojego imienia, numeru bloku, danych kontaktowych, nie uzupełnił harmonogramu itp.), będziesz wezwany/a do ich uzupełnienia.

Weryfikowana jest również lista poparcia – sprawdzane jest, czy widnieje na niej wymagana liczba podpisów oraz czy podpisane osoby podały krakowskie adresy zamieszkania (a dodatkowo w przypadku projektów dzielnicowych, czy podane adresy mieszczą się na terenie dzielnicy, której projekt dotyczy).

Na uzupełnienie danych masz określoną w Regulaminie liczbę dni od momentu zawiadomienia!

Weryfikacja merytoryczno-prawna

Jednostki merytoryczne sprawdzają, czy projekt:

- mieści się w katalogu zadań własnych gminy lub powiatu. (Z kategoriami zadań oraz przykładowymi propozycjami można zapoznać się na stronie internetowej www.budzet.krakow.pl);
 - spełnia kryterium **ogólnodostępności**, to znaczy czy wszystkim lub ogółowi mieszkańców zostanie zapewniona nieodpłatna możliwość korzystania z efektów jego realizacji;
 - uwzględnia – o ile jest to możliwe – **uniwersalne projektowanie**;
 - nie stoi w sprzeczności z obowiązującymi w mieście planami, politykami, strategiami, programami i innymi uchwałami Rady i zarządzeniami Prezydenta.
- Uwaga: powyższe kryterium weryfikuje się w oparciu o stan prawny na dzień zgłoszenia zadania.**
- nie narusza obowiązujących przepisów prawa, w szczególności przepisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, praw osób trzecich, w tym prawa własności.
 - czy szacunkowy koszt realizacji jest zgodny z określonymi **limitami finansowymi**;
 - wymaga współpracy instytucjonalnej, np. ze szkołą – wówczas konieczne jest załączenie do Twojego wniosku pisemnego oświadczenia, podpisanego przez osobę kierującą instytucją (lub jego zastępcę), o gotowości danej instytucji do współpracy w zakresie realizacji projektu.

Wyjaśnienie – patrz ramka „Pamiętaj” na s. 8.

Uniwersalne projektowanie – upewnij się, że Twój projekt będzie dostępny dla wszystkich osób, które mogą chcieć z niego korzystać. Zwróć uwagę szczególnie na osoby z niepełnosprawnościami, seniorów, rodziców z wózkami dziecięcymi.

Limity finansowe – określają maksymalną oraz minimalną wartość projektu. Co roku są inne, dlatego warto jest je sprawdzić, zanim przystąpisz do planowania kosztów realizacji swojego pomysłu.

cd.

- wymaga podjęcia przez Radę Miasta uchwały, o której mowa w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
- zaplanowany został do realizacji na gruntach należących lub pozostających we władaniu Miasta (zwłaszcza w przypadku projektów inwestycyjnych).
- uwzględnia jego całościową realizację. Planowanie wyłącznie projektu przedsięwzięcia bez uwzględnienia środków na realizację lub wnioskowanie o zabezpieczenie środków wyłącznie na realizację bez uwzględnienia środków na projekt, będzie oceniane negatywnie;
- w jakim czasie jest on możliwy do realizacji, uwzględniając zasady ustalone w Regulaminie.

Jeśli w toku weryfikacji okaże się, że zgłoszony projekt nie jest kompletny lub jego ewentualna realizacja wymaga modyfikacji, zostaniesz o tym poinformowany mailowo i telefonicznie (za pomocą danych, które zostały podane w formularzu zgłoszenia projektu). Każda proponowana modyfikacja wymaga zgody wnioskodawcy.

Uwaga: jeśli wnioskodawca nie wyrazi zgody na modyfikację, a zadanie nie jest możliwe do realizacji w pierwotnym kształcie, jest to przesłanka dla jednostki oceniającej do negatywnej oceny zadania.

Jeśli jednostka oceniająca zauważy, że dwa lub więcej zadań jest do siebie podobnych, ma obowiązek zorganizowania spotkania z udziałem wnioskodawców w celu omówienia możliwości połączenia projektów w jeden. Jeśli wnioskodawcy nie wyrażą takiej zgody, projekty będą procedowane osobno.

WARTO WIEDZIEĆ:

Połączenie projektów może pomóc w promocji. Wspólnymi siłami można zwiększyć zasięg poparcia dla pomysłu podczas głosowania!

Wyniki

Po zakończonej weryfikacji jej **wyniki podawane są do publicznej wiadomości.**

Każde z zadań oznaczone jest jako „przyjęte” lub „odrzucone”.

- Dla zadań „przyjętych” dokonana będzie charakterystyka długoterminowych skutków w przypadku realizacji zadania.
- Dla zadań „odrzuconych” jednostka oceniająca przygotowuje uzasadnienie.

Jeśli Twój projekt zostanie odrzucony, przysługuje Ci możliwość złożenia **protestu**. Na tym etapie możliwa jest jeszcze zmiana ostatecznej oceny. Po rozpatrzeniu wszystkich protestów zostaje ogłoszona ostateczna lista zadań, na które będą mogli głosować mieszkańcy Krakowa.

Twój projekt znalazł się na liście projektów dopuszczonych do głosowania? **Gratulujemy!** To jest ten moment, gdy możesz zacząć go promować wśród mieszkańek i mieszkańców.

Promocja

Możesz wykorzystać różne sposoby na to, aby zwiększyć szanse na sukces Twojego projektu podczas głosowania.

- Przygotuj samodzielnie plakat i ulotkę lub skorzystaj z generatora materiałów graficznych. Możesz również odebrać pakiet startowy, zawierający plakaty, na których jest miejsce do nadrukowania lub napisania informacji o projekcie.
- Promuj się w internecie. Media społecznościowe to silne narzędzie promocyjne, doskonałe do podjęcia działań. Promuj swój projekt na Facebooku, Instagramie, a jeśli masz Tik Toka – śmiało, czemu nie? Do wykorzystania jest wiele darmowych narzędzi – możesz założyć fanpage, wydarzenie, grupę dyskusyjną lub opublikować stories czy relację na żywo.
- Nie zapomnij o oficjalnych hasztagach Budżetu Obywatelskiego: **#BOwarto #Obywatelski_Krakow** :)

Głosowanie

Głosowanie w ramach Budżetu Obywatelskiego odbywa się dwutorowo. Możesz zagłosować:

Elektronicznie – poprzez platformę internetową www.budzet.krakow.pl

Osobiście – poprzez kartę do głosowania.

Będziesz decydować zarówno o projektach w swojej dzielnicy, jak i o tych ogólnomiejskich.

KARTA DO GŁOSOWANIA			
Zadania o charakterze dzielnicowym		Zadania o charakterze ogólnomiejskim	
3pkt		3pkt	
2pkt		2pkt	
1pkt		1pkt	

Przyznasz 3, 2 punkty i 1 punkt trzem różnym projektom w obu kategoriach.

Musisz też uzupełnić swoje dane – osobowe i zamieszkania.

Pamiętaj! Aby głos był poprawnie oddany, należy uzupełnić wszystkie wymagane rubryki znajdujące się na karcie do głosowania lub w platformie internetowej.

Informacje na temat sposobu głosowania znajdują się na stronie www.budzet.krakow.pl.

Wyniki i realizacja projektów

Po zakończeniu głosowania sporządzana jest lista rankingowa projektów.

Za wybrane do realizacji uznaje się **zadania, które uzyskały najwyższą liczbę punktów – aż do wyczerpania puli środków pieniężnych przeznaczonych na Budżet Obywatelski**. Jeśli środki przeznaczone na realizację kolejnego zadania będą niewystarczające, wskazane zostanie pierwsze z następnych zadań na liście, którego koszt nie spowoduje przekroczenia dostępnych środków.

WARTO WIEDZIEĆ:

Uwaga: w przypadku otrzymania przez zadania tej samej liczby punktów, o ich kolejności na liście zadecyduje publiczne losowanie.

Jeśli okaże się, że projekty przewidziane do realizacji pozostają ze sobą w sprzeczności, zrealizowane zostanie to, które uzyskało większą liczbę punktów.

Po zatwierdzeniu listy projektów do realizacji na stronie www.bip.krakow.pl w zakładce Budżet Obywatelski można sprawdzić, jak postępują prace przy realizacji projektów oraz jaka jednostka merytoryczna lub wydział Urzędu Miasta Krakowa jest za nie odpowiedzialna.

Równoległe z trwaniem procesu prowadzone jest badanie ewaluacyjne.

PAMIĘTAJ:

Podziękuj za głosy oddane na Twój projekt.

Jeśli Twój projekt przeszedł w głosowaniu do realizacji, powiedz o tym w grupach na swoich kanałach w mediach społecznościowych! Informuj na bieżąco o postępach w jego realizacji, zaproś do uczestnictwa i naboru lub korzystania z jego efektów.

Chwal się realizacją :) W końcu to dzięki Twojemu zaangażowaniu oraz wspólnie z miastem i mieszkańcami wprowadziliśmy realną zmianę!

Brawo!

JAK MOŻESZ ZMIENIAĆ KRAKÓW

Z BUDŻETEM OBYWATELSKIM

PROJEKTY MOGĄ BYĆ **ogólnomiejskie** (dotyczyć więcej niż jednej dzielnicy) ORAZ **dzielnicowe**

Każda osoba KTÓRA MIESZKA W KRAKOWIE MOŻE ZGŁOSIĆ PROJEKT I ZAGŁOSOWAĆ

NIEWAŻNE *ile masz lat*

i CZY JESTEŚ TY zameldowany/a?

WYOBRAŹ sobie ZMIANĘ...

WIESZ, CZEGO *potrzeba* W TWOJEJ OKOLICY?

MASZ pomysły NA COŚ, CO PRZYDA SIĘ TEŻ INNYM KRAKOWIANOM i KRAKOWIANKOM?

CHECZESZ *decydować* JAK WYDAĆ CIĘŻ PIENIĘDZY Z BUDŻETU MIASTA?

ROZMAWIAJ Z SĄSIADAMI MOŻE WLEPSZYĆ LUB POŁĄCZYĆ WASZE POMYSŁY!

ZGŁOŚ PROJEKT TO 4 PROSTE KROKI!

TU ZNAJDZIESZ:

- HARMONOGRAM
- ŚRODKI NA BO W TYM ROKU
- CENNIK
- MAPE TERENÓW MIEJSKICH

CO GDZIE JAK DLA KOGO KIEDY ZA ILE

opisz PROJEKT i WYŚLIJ PRZEZ INTERNET

URZĘDNICY *wesprą* W PRZYGOTOWANIU PROJEKTU i SPRAWDZA, CZY JEST ZGODNY Z PRZEPISAMI

PAMIĘTAJ o:

- ✓ zebraniu podpisów NA LIŚCIE POPARCIA
- ✓ promocji PROJEKTU W REALU i ONLAINIE

pomysł CZEGO POTRZEBUJĄ TEŻ TWOI SĄSIEDZI

GŁOSUJ

WYSTARCZY SIĘ ZALOGOWAĆ NA budzet.krakow.pl

W KOLEJNYM ROKU ZOSTANĄ ZREALIZOWANE PROJEKTY *wybrane* PRZEZ MIESZKAŃCÓW i MIESZKANKI KRAKOWA

ZMIENIAMY KRAKÓW #BOwarto

NASZE MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

FB – fb.com/budzet.krakow

Instagram – @budzet_obywatelski_krakow

Twitter – @krakowski_BO

MASZ PYTANIA?

Skontaktuj się z nami:

Infolinia Budżetu Obywatelskiego:

12 616 11 11

e-mail: budzetobywatelski@um.krakow.pl

Urząd Miasta Krakowa

WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

30-703 Kraków

ul. J. Dekerta 24

tel. +48 12 616 11 11

fax +48 12 616 78 13

www.budzet.krakow.pl

ISBN 978-83-66039-74-2